UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien. I. C. Praestantissimi Volumen ...

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo

Vltimarvm Volvntatvm, Svccessionvm, & Legitimationum materias distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm LI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96520

Visual Library

tē in caſu neceſſitatis, legatū dictę petię terrę cēſeatꝑ
do. codicillantē reuocatū: ¶ Scdo an vſuſfructus, &
habitatio totius domus debeat dictę dñę Ioānę ita, ꝙ
ipſa poſſit illā domū locare alteri ꝑſonæ ad ipſius vti-
litatē, & cōmodū, & ɔſequenter an ēt penſiones pręte
riti tpis perceptæ ab ipſo hærede debeantur dominæ
Ioannæ legatariæ. Tertio quæritur, an legatū vſuſfru-
ctus, & habitationis domus ꝓdictæ, & dictæ petiæ ter-
ræ in caſu quo nō diceretur reuocatū, debeat ipſi do
minæ Ioannæ etiam in caſu, quo nuptias cōtraheret.

CONSILIVM L.

VISO themate ſ. propoſito vna cū dubita-
tionibus, quæ ex illo oriunt, omiſſis diſpu-
tationibus, & argumētis, quę hincinde fieri
poſſēt, breuiter, & ɔcluſiuè loquēdo, Quo-
1 ad primū cōcludo, ꝙ † legatū dictæ petiæ terræ nō dr
reuocatū per alienationē factā ab ipſo dño codicillā-
te, niſi ɔſtaret, & probaret de ɔ̃ria mente ipſius, ꝙ alie-
nando titulo oneroſo voluerit illud legatū reuocare
per tex. vbi caſus in §. ſi rē ſuā inſti. de leg. vbi teſtator
alienādo, vt dictū eſt, ex titulo nō lucratiuo rem, quā
legauit, non cenſetur legatū reuocare, & debetur le-
gatario, ſi nō probetur, ꝙ adimendi animo alienaue-
2 rit: † Quod quidē comprobo ex illo tex. in ver. ſeq. in-
cip. idē, & probat in l. qui poſt C. de lega. vbi dicit text.
idem eſſe, ſi teſtator rē legatā pignorauit alicui, qa nō
cēſetur ademiſſe legatum, & ideo legatario debetur:
Si idem eſt in hoc ſecūdo caſu, qđ eſt in primo, ſequit
ꝙ teſtator alienandō rem legatam ſimpliciter nō cen
ſetur legatū ademiſſe, niſi probetur, ꝙ animo adimen
di alienauerit, qa in ſecūdo caſu pignorando ſimplici
ter rem legatam nō cenſet teſtator legatū ademiſſe,
niſi expreſsè per hęredē probet, ꝙ illam pignorauerit
animo adimēdi, vt no. per gl & doct. in d. §. idē reſcri-
pſerunt, & in d. l. qui poſt. Vel ſaltem in caſu noſtro cō
cludendū eſt, legatū non fuiſſe per alienationē teſtato
3 ris reuocatū, ſeu adēptū, † qm̄ dictā petiam terrę alie-
nauit neceſſitate rei ſuę familiaris, hoc eſt, vt rem ſuā
familiarem vtiliter gereret, & non ex volūtate mera,
quia vt venderet totū prædium, totamq; poſſeſſionē,
vēdidit etiā illā petiā terræ, quā de per ſe nō vendidiſ-
ſet: Et ideò ſequitur, ꝙ nō principaliter ex voluntate
dr illam petiā terræ vendidiſſe, ſed vt poſſet totū præ-
diū vendere, & ſic potius ex neceſſitate ſuę rei familia
ris: Propterea nō præſumitur ex hoc legatū reuocatū
nec adēptū, niſi per hæredē ɔ̃rium appareret, & proba
retur, videlicet, ꝙ teſtator hoc feciſſet animo reuocā
di, illudque adimēdi, vt eſt text. in l. ſcribit §. item ff. de
auro, & arg. lega. ibi ex neceſſitate aliqua & c. l. rem le
gatā cū ibi no. ff. de adim. lega. d. §. ſi rem & d. l. q poſt.
Item qn̄ res legata à teſtatore alienatur titulo onero-
ſo, hoc eſt titulo vēditionis, ſemꝑ hr̄di incūbit onus
probādi mutationē volūtatis teſtatoris, ꝙ ipſe volue-
rit reuocare, cū in dubio volūtatis mutatio nō præſu
mat. d. §. ſi rem, & habet in terminis per Alc. in apoſt.
ad Bar. in d. l. ſi rem. Præterea qn̄ teſtator rem legatam
alienat titulo nō lucratiuo, puta vēditionis, tūc præſu
mitur ex cā neceſſaria rei familiaris ſm Iac. But. in d.
l. qui poſt: Ergo alienando titulo oneroſo in dubio le
gatū nō præſumitur ademptū, & debetur legatario d.
l. ſi rem cū ibi no. Et tātò magis hoc dicendū eſt in ca
ſu noſtro, qm̄ teſtator, ſeu codicillans fecit illud lega-
tum do. Ioannæ ꝑꝑ ſeruitia habita ab ipſa, & in recō-
pēſatione meritorū, vt colligit ex verbis codicillorū
ibi ipſius codicillantis ſeruitrix, & gubernatrix & c. q̄
4 verba dñr ēt repetita in legato terræ: nā † legatū factū
expreſsè intuitu meritorū, & ſeruitiorū difficilius re-
uocat, quā factū ſimpliciter, quāuis cēſeatur factū ꝑꝑ
merita l. nec adiecit. ff. ꝓ ſoc. ita colligit ex no. ꝑ Alc.
& Pau. de Ca. in l. 3. in fi. ff. de lib. & poſth. Quare dicē-
do, legatu petiæ terræ in caſu noſtro nō dici ademptū
per venditionē factā & ideo emptor pati debebit
legatariā vti petia terræ: Neque ob hoc alienatio di-
ctæ petiæ dicetur inualida, & fruſtratoria, qm̄ vo-
quoad proprietatem, & finito vſufructu fiet con-
datio, & venditio omni reſpectu effectum habebit.
5 ¶ Quoad ſm dubium reſpondeo ꝙ † totius domus
habitatio integra, & integer vſuſfructus debet, v-
nāt verba legati iūcta l. cū antiquitas. C. de vſufru
probat, deberi integrā habitationē cum iure loca-
alteri rē, cuius legata fuit habitatio. Et ideo cū lega-
habitationis, & vſuſfructus debeat à die aditæ hære-
tatis, eiuſque dies tūc cedere, & venire dicat l. i. ff. q
dies vſuſfr. leg. ced. ſequit, ꝙ à die hæreditatis aditæ pē-
ſiones debent do. Ioannæ, cui hæres illas reſti-
6 netur, ſi eas recepit. ¶ Quoad tertium reſpōdeo
detrahi, nec reijci in caſu noſtro cōditionem
rum, ſed ſolum deberi legatum vſuſfructus, habita-
tionis, ſi non ɔ̃xerit nuptias, & ipſa manēte ab-
rito, vt in codicillis ɔtinetur: quia licet legatum
mulieri ſub ɔditione, ſi non ɔ̃xerit nuptias; valeat
in caſu, quo nuptias ɔ̃xerit, qm̄ conditio illa impe-
tiua nuptiarū vitiatur, & non vitiat l. mulieri, & Titio
ff. de cond. & demo. cum ibi no. l. ſed ſi hoc in fi. cum
l. ſeq. eo. tit. cum ſim. tamen vbicunque teſtator proui-
dit legatariæ in vtroque caſu, videlicet quia diuerſa fe-
cerit legata in quolibet caſu, tunc legatum factū ſub
conditione negatiua, ſi nō contraxerit nuptias, ita de-
mum debetur, ſi fuerit adimpleta cōditio, & in caſu
quo nuptias nō contraxerit, ſi vero contraxerit, illud
non debetur, ſed relictū ſub cōditione, ſi contraxerit
nuptias, vt eſt tex. no. ibiq; doct. in l. Titiæ ſi nō nup-
rit. ff. de cōd. & dem. & hoc arbitror de iure verū eſſe,
ideo vlterius non inſiſto. Laus Deo.

SVMMARIVM.

1 *Caſtrum cum ſuis pertinentijs conceſſum corporalia non compre-
hendit, niſi ea ab habente poteſtatem, vel à ſtatuto, vel conſue-
tudine pro pertinentijs ad caſtrum acceſſoriè ſint depu.*
2 *Caſtrum ex poſſeſſionibus non conſtat, nihilq; cum ipſis commune
habet.*
3 *Rebus ſeparatis quoad ſignificatum, quoad vocem, & corpus,
vna alteri non cedit, nec ex vna ad aliam infertur, quod declar.
vt infra num. 7.*
4 *In conceſſione Caſtri, vel ciuitatis quādo molēdina ipſius veniāt.*
5 *Introituum appellatione redditus obuentiones, & prouentus ɔ-
tinentur.*
6 *Legatum factum ſub nomine ſignificante locum tantum iura non
comprehendit, ſecus ſi nomen ſe ad vtrunque haberet.*
7 *Corporalia accidentia alicui rei legatæ, vel conceſſæ quando ſub
legato, & conceſſione comprehendantur.*
8 *Onus iniunctum ſub conditione, qua quis à vita cōtemplatiua re-
trahi poteſt, inualidum eſt, quod declaratur nu. 18.*
9 *Ex æquipollentibus quid fieri non refert.*
10 *Teſtator hæredem ſuum in re ipſius hæredis grauare poteſt,
numero 2.*
11 *Beneficiorum redditus ſunt ipſius clerici beneficiati.*
12 *Dictiones ſi, & quatenus iunctæ verbo futuri temporis condi-
nem important.*
13 *Legatum purè, vel ſub conditione factum purè quoq;, & ſub con-
ditione adimi, & in alium ſub conditione transferri poteſt.*
14 *Pro rebus particulariter legatis, vel per fideicom. relictis datur
actio perſonalis, vel in rem.*
15 *Inuito creditore, aliud pro alio ſolui non poteſt.*
16 *Teſtator ad quædam bona ſe reſtringens alia diuerſa ſpeciei
cludere videtur.*
17 *Teſtator mandans filijs, vt æqualiter inter ſe diuidāt, intell.
de bonis hæreditatis, & de his, quæ tempore diſpoſitionis
toris extabant.*

... in ſuo teſtamẽto de bonis maternis ad præiudicium filio ... diſponere poſſit.

... hæres inſtitutus, & per fideico. grauatus legitimam ſuam ... quibus bonis voluerit, detrahere poteſt, dummodo ciuili mo- ... legas nu. 33.

... hæres inſtitutus quando, legitima ſua retenta, reliquã hæ ... ditatem repudiare poſſit.

... materna, & legitima ex quibus bonis deducantur.

... legata ſui natura in legitimam computantur.

... gatio cũ oĩbus ſuis iuribus, & qualitatibus intelligi debet.

... appellatione ius, & iuriſdictio, vel poteſtas vẽdendi, & ... uendi ſal in loco continetur, quod quandoque appellatur ..., & quandoque Salinaria, & conſequenter hæc nomina ... & loci eſſe dicuntur.

... legatum & locum, vbi ſal venditur, & ius illud venden- ... tinet

... teſtatoris qd legare voluerit, ex eius conſuetudine colligiť.

... alia aliud quid denotet.

... id dicitur, quod ex conſuetudine pertinet.

... habet, ſicuti melius videbitur, arbitriũ boni viri important.

... in dubio ſemper pro filijs optimum conſilium cæpiſſe præ- ... ſumit.

EPITOME.

PRAELEGATVM Caſtri cum omnibus iu- ribus, iuriſdictionibus, datijs, ac omnibus, & ſingu- lis alijs ... ibus ad ipſum Caſtrum partinentibus, prædia in ... territorio exiſtentia comprehendit.

Grauatus de reſtituendo prælegatum, ſi benefi- cia eccleſiaſtica obtinuerit, valet.

Grauatus reſtituere ea, in quibus fuit grauatus, & ... reſtituere tenetur.

... mandans filijs, vt in communione per- ... & poſtea inter ſe ęqualiter diuidant, ſi vnus ... eccleſiaſtica obtineat, illorum redditus ... municare, aut diuidere non tenetur.

... bona materna vni ex filijs ad aliorum præiudicium prælegare poteſt, & quomodo.

... hæres inſtitutus, cui vulgaris ſubſtitutus cũ ... oneribus datus fuit, eius legitimã detrahere ... reliquam hęreditatem repudiare, an poſſit, & ... quibus bonis legitimam detrahet.

... legatum Caſtri cũ iuribus, & ſalario locum ipsũ, ... in eo ſal vendendi comprehendit.

... prouiſione principis facta illi, cui feudũ cõ- ..., ꝙ oẽs fructus, & redditus bonorũ feudaliũ, & al ... dialiũ, & hæreditatis ſuæ æqualiter inter eius filios ... debeant, vel ſicuti melius ipſi patri videbiť pro ... pace, & tranquilitate filiorũ ſuorũ, pater põt ... arbitrio ſuo de illis diſponere, etiã inęqualiter inter fi ... dividendo.

CONSILIVM LI.

IN cauſa Illuſtriſ. dñi Maximiliani Gonza- gæ, q̃ cũ Illuſtriſſ. dño Rodulpho eius fra- tre habet, ex inſtrõ ꝑmutationis iã diu fa- ctæ inter Illuſtri. do. Federicũ tũc Mantuæ Marchionẽ ex vna, & olim Illuſtr. do. Rodulphũ anti- ... ex alia ſup Caſtro Caneti, & Caſtro Luzariæ, ... conceſſione quadam, & priuilegio Caroli Quinti Imperatoris ſuper primogenitura, ac modo ſuccedẽ ... dicto Caſtro Luzariæ; atq; ex teſtõ Illuſtr. do. Ioã. Franciſci patris dictorũ fratrũ (quæ omnia ad me tranſmiſſa, & diligenter à me ꝯſiderata fuerunt) ſex in ... dubitationes occurrerunt, Prima eſt, an ſub prælegato facto Illuſtriſ. dño Maximiliano de Caſtro Luzariæ per verba, de quibus in teſtõ, cõprehendãtur poſſeſſiones, domus ædificia, paſcua, & nemora exi- ſtentia in dicto Caſtro Luzariæ, eiusque territorio Se-
cũda eſt, an Illuſtriſ. do. Rodulphus teneať per fideic.
Illuſtriſ. do. Maximiliano reſtituere tãtã ratã poſſeſſio
nũ ſibi pręlegatarũ, quantã capere põt sũma reddituũ
beneficiorũ, atque bonorũ eccleſiaſticorũ, q̃ ipſe do.
Rodulphus habet, & obtinet, ꝑut do. Ioan. Frãciſcus
in eius teſtõ diſpoſuit: Et vtrũ ante præfatã reſtitutio-
nẽ do. Maximilianus poſſit interim cõſequi, & habe-
re dimidiã illorũ reddituũ: Et præſuppoſito, illũ ad di
ctã reſtitutionẽ teneri, an poſſit reſtituere de alijs bo-
nis hæreditatis ad eũ ex vniuerſali inſtitutione ſpectã
tibus. ¶ Tertia eſt dubitatio, an Illuſtr. do. Maximilia-
nus poſſit petere partẽ bonorũ dotis maternæ nõ ob-
ſtãte, ꝙ oĩa hæc bona materna fuerint Illuſtriſ. do. Ro
dulpho prælegata. ¶ Quarta, vtrũ do. Rodulphus poſ
ſit eius legitimã, & partem dotis maternę cõſequi, ac
deducere de bonis ipſi prælegatis, an verò de alijs bo
nis hæreditatis, in quibus fuit vniuerſaliter inſtitutus.
¶ Quinta eſt, vtrũ ad Illuſtr. do. Maximilianũ ſpectet
totũ, & omne ſal ſolitũ diſtribui in ſalario Luzarię ꝓ
cõmodo ſubditorũ dictæ terrę, eiuſq; territorij, ꝯpre-
hendẽdo ẽt ſal, quod pro rata quorundam bonorũ, &
iuriũ dotiũ olim Illuſtr. do. Barbarę pręſtare ſoliti sũt
Marchiones Mãtuæ inchoando ab Illuſtri. Marchio
ne Federico vſq; ad hæc tẽpora. ¶ Vltima eſt dubita-
tio, vtrũ iuxta tenorẽ cõceſſionis, & ꝓuiſionis Caroli
quinti Imperatoris ipſi do. Rodulpho debeať dimidia
oĩum fructuũ, & reddituũ quorũcunque bonorũ feu
daliũ, & allodialiũ ipſius Illuſtriſ. do. Ioan. Frãciſci te
ſtatoris, an verò eius diſpoſitioni teſtamẽtarię in hoc
ſtandũ ſit. ¶ Ad primã hæſitationẽ redeundo, vř ꝯclu
dẽdũ, ꝙ poſſeſſiones poſitę in territorio Luzarię ſub
1 prælegato Luzariæ nõ cõprehendanť: nã † qñ caſtrũ
fuit cum pertinentijs ſuis alicui cõceſſum, nõ cõpre-
hẽdũtur ea, quæ corporalia ſunt, niſi illa pro pertinen
tijs ab hoĩe poteſtatẽ habẽte, ſiue à ſtatuto, ſiue à con-
ſuetudine fuerint acceſſoriè ad caſtrũ deputata, vt vo
luit notab. Inn. in c. cũ ad ſedẽ circa princ. vbi Abb. &
alij de reſti. ſpolia. & Ale. in cõſi. 43. lib. j. ſed in caſu no
ſtro nec teſtator, nec ſtatutũ, aut ꝯſuetudo has poſſeſ-
ſiones ad caſtrũ deputauit, ergo pręlegato caſtri cõti-
2 neri nõ dicenť. ¶ Secũdo † poſſeſſiones nõ ſunt caſtrũ
nec eius pars, nec aliquid cum ipſo cõe habere dicun
tur, maximè in prædicamẽto ſubſtãtiæ, vt colligiť ex
no. per Bar. in l. j. ff. de dam. infec. & hoc pręſertim, qñ
refertur ad loca. l. 2. cum ibi not. ff. de verb. ſigni. ergo
pręlegato Caſtri non cõprehendentur argu. l. nam qđ
liquidè in prin. & in §. j. ff. de penu lega. & d. l. 2. cũ ſim.
¶ Tertio & ſi poſſeſſiones ſolitæ eſſent accidere, tñ
contineri pręlegato caſtri non deberent, ſicut legata
domo, vel legato fundo inſtrũm domus, vel fundi nõ
venit, & legato ſeruo nõ cenſetur legatum peculium
ſeruo accedẽs l. ſi legatus, iuncta l. 2. ff. de pecul. leg. &
3 & l. fi. ff. de ſuppell. lega. vbi caſus notab. ¶ Quarto † ca
ſtrum, & poſſeſſiones poſitæ in territorio ſunt quoad
ſignificatũ ſeparata, voceſq; ſignificantes ſeparatę, ac
corpora ẽt ſeparata, ergo vnum nõ cedit alteri l. ſi do
mus ff. de ſer. vrb. pręd. nec de vno ad aliud inferť l. ſed
ſi à me ff. de exce. l. ſi vnus. §. in ſumma ff. de pact. & l. ſi
maritus C. de do. inter vir. & vxo. ¶ Sed præmiſſis nõ
obſtãtibus, cõtrariã partẽ in caſu noſtro de iure verio
rẽputo, primo ex ijs, quę ferè in terminis voluit Bal.
in c. j. de capit. qui cur. vend. in vſibus feud. cuius deci-
ſio cõiter approbatur, in quit. n. ibi primo ĩ 2. col. verſ.
4 modo hic quæritur, † ꝙ ſi Imperator aliquod mihi ca
ſtrũ conceſſit, aut ſolã iuriſdictionem conceſſit, mo-
lendina non comprehenduntur, aut conceſſit caſtrũ
cum pertinẽtijs ſuis, & iuribus ad ipſum caſtrum per-
tinẽtibus, & tunc molẽdina acceſſoriè veniũt, niſi eſ-
ſent molẽdina priuatarũ perſonarũ, arg. l. ſi adoptaue-
ro ff. de p̃c. & hoc expreſsè innuit gl. in d. c. j. in prin. nã

in conceſſione generali, vel indefinita ex titulo lucratiuo ſolũ ius, quod cõcedens habet, venit l. publius §. j. ff. de ↄdi. & dem. l. ſi domus in fi. ibique Bart. Alex. & alii ff. de leg. j. & hanc doctrinã feudiſtę cõiter ſequũtur in d. c. j. And. de Iſer. do. Prępo. & alij. At in caſu noſtro Illuſtriſ. do. Ioannes Franciſcus in teſtõ ſuo prelegauit do. Maximiliano caſtrũ Luzariæ cũ oĩbus iuribus, iuriſdictionibus, datijs, trauerſijs, ſalario, ac omnibus, & ſingulis alijs in troitibus ad ipſã terram, & caſtrũ pertinẽtibus, & cũ mero, & mixto imperio &c. ergo in hmõi prelegato dicenť ẽt ↄtineri poſſeſſiones ſitæ in dicta terra, & in territorio ipſius caſtri, q̃ erãt ipſius teſtõris, ex quo cõceſſio vltra iuriſdictionẽ, merũ & mixtũ imperiũ, aliaq; iura incorporalia fuit generalis de oĩbus alijs introitibus ſpectãtibus, & pertinẽtibus ad dictã terrã, dictumq; caſtrũ. Quòd autẽ poſſeſſiones prædictæ fuerit de pertinẽtibus, & ſpectantibus ad dictũ caſtrum Luzariæ, quãuis corporales fuerint, ſicque acceſſoriè venire dicãtur, ↄſtat ex inſtrumento permutationis, in quo Illuſtri. do. Federicus Marchio Mãtuæ aſſignauit, ſeu aſſignari fecit Illuſtriſſ. do. Rodulpho antiquiori omnia, & quæcunq; iura in caſtro & terra Luzariæ, eiusq; datijs, ſalario, & poſſeſſionibus &c. Et ipſe Marchio talis erat, qui poterat tanquã princeps facere, ꝙ tales poſſeſſiones ad dictũ caſtrum pertinerẽt, ergo in cõceſſione generali facta de dicto caſtro dicenť ẽt ↄprehenſæ dictę poſſeſſiones, tanquã de pertinẽtibus ad dictũ caſtrũ ex diſpõne dicti do. Federici Marchionis, q princeps erat, & hoc facere poterat per ea, quæ tradũtur ab Inn. in d. c. cũ ad ſedẽ, ibiq; Abb. ¶ Secundo Bal. in d. c. j. in prin. de cap. qui cur. vend. col. 3. in q. qua diſputauit Iac. Bu. in ver. ſoluẽdo dixit Ia. Bu. ꝙ cõe ciuitatis Mutinę legitimè cõceſſit, & tranſtulit ciuitatẽ Mutinẽſem in quendã Marchionem, an dicantur etiã cõceſſa molendina ciuitatis ipſi Marchioni, Bal. ibi inquit Iac. But. dixiſſe ꝙ tranſlata ciuitate in iuriſdictionem, & dñium Marchionis, molendina, quæ ſunt ciuitatis peculiũ, non dicuntur in Marchionem quoad dñium tranſlata, ſed ſolum iuriſdictiones, quę ad ipſum cõcedentem pertinebant: ſed dicit Bal. idẽ eſſe dicendũ ẽt de molendinis, quod dicit Iac. Bu. de iuriſdictione, ſi molẽdina erãt in dñio ↄcedentis, ſicut ipſa ciuitas: Secus ſi ad alium pertinebãt iure priuato, vt per gl. in l. inter publica ff. de verb. ſig. ſi verba cõceſſionis hoc patianť: nã ſi de ſola ciuitate facta fuiſſet mẽtio, molendina, quæ extra ciuitatẽ eſſent, in cõceſſione nõ venirent d. l. nã quod liquide §. ſi ita legetur, & in §. fi. ff. pe. lega. c. ſi ciuitas de ſenten. excom. in 6. Ex quibus infertur, ꝙ ſi verba paterentur, molendina comprehenderentur, vt quia de ciuitate nõ ſimplex mẽtio facta eſſet, ſed verba eſſent generalia, & vniuerſalia de ciuitate, ac de oĩbus iuribus ipſius, prout in caſu noſtro facta fuit expreſſio nõ de ſolo caſtro Luzariæ, ſed generalis de oĩbus iuribus, & introitibus ipſius, & tũc abſque dubio ↄprehẽderenť molendina in caſu quæſtionis Bal. & Ia. Bu. ergo & in caſu, de quo agitur, idem dicendum eſt ex identitate rationis, ꝙ in prælegato caſtri comprehendantur poſſeſſiones ipſius diſponẽtis, quæ extra caſtrũ exiſtunt arg. d. l. nam quod liquide, & d. c. ſi ciuitas, & optimus eſt tex. in l. cui quæ. ff. de lega. 3. ¶ Suadetur tertio hæc concluſio conſiderãdo verba prælegati, quibus dicitur, ꝙ teſtator prælegauit Illuſtriſ. do. Maximiliano caſtrum Luzariæ cum roccha, & cum omnibus, & ſingulis ad dictã rocchã, & caſtrũ ſpectantibus ad defenſionẽ eiuſdẽ, & cũ oĩbus iuribus, iuriſdictionibus, datijs, trauerſijs, ſalario, & omnibus, & ſingulis alijs introitibus ad ipſam terrã, & caſtrum ſpectãtibus, & pertinentibus, ac cum mero, & mixto imperio &c. quæ verba proculdubio ſunt magis generalia, & pinguia,

aptaque cõprehendere corporalia, & ſic poſſeſſione
poſitas extra caſtrũ Luzariæ, ex quibus capiunt
tus, & redditus, qui, ſeu quæ ad dictũ caſtrũ perti
dicũtur ex prouiſione dicti Illuſtriſ. Marchionis
rici, veluti ex dicto permutationis inſtrumẽto ap
quã ſint verba illa, de quibus habetur in qõne pro
ta per Bal. poſt Ia. But. Sed ſtãtibus verbis, de quib
dicta q. Baldi, in conceſſione caſtri, ſeu ciuitatis co
prehenduntur etiam corporalia, hoc eſt molen
extra ciuitatem poſita pertinentia ad concedentẽ
go à fortiori hoc in caſu noſtro dicendũ eſt, ꝙ in p
legato, & conceſſione caſtri cõprehendanť ẽt res co
porales immobiles, hoc eſt poſſeſſiones, q̃ ſunt circa
caſtrũ ſpectantes ad ipſum teſtatorem prælegatem
¶ Præmiſſa quarto loco cõfirmantur, ponderãdo il
la verba generalia cũ oĩbus, & ſingulis alijs introiti
5 bus &c. nã † introituũ appellatione ↄtinenť
obuẽtiones, & prouẽtus eſt gl. notab. in l. ti
tatem ff. de fideic. liberta. l. vſufructu. §. vſuf
vſufru. iunctis. no. per Spe. in tit. de loca. in §
verſi. illud aũt cũ glo. in c. generali de electi. in
cle. j. in ver. fructum de rebus eccle. non alie.
eſt in redditu, quã in fructu: ſed introitus idẽ ſunt
redditus, vt habetur in d. §. libertatẽ, ergo in dicto pr
legato venire dicẽtur ẽt ij redditus, q ex prędijs, & poſ
ſeſſionibus capiuntur iuxta tradita in d. c. generali in
6 fi. ver. ¶ Suadenť ẽt prædicta, † nã qñ quis legat aliqd
ſub noĩe locum tm̃ ſignificante, tunc nunquã iura in
corporalia legaſſe dr̃ l. tabernę ff. de fund. inſtru.
qs legat per nomen habens ſe ad locum, & ad iura
dubio ea vr̃ legare, quæ ad locum ſpectãt l. qui taber
nas ff. de ↄ̃h. emp. Bar. expreſsè in l. cum. pater §. me
ſæ ff. de leg. 2. tantoque magis hoc vltimum proce
qñ ipſa iura, & incorporalia fuiſſent ſpãliter expre
arg. l. doli clauſula cũ ibi no. ff. de ver. ſig. ſed hæc ver
ba prælegati cum omnibus, & ſingulis introitibus
cut illa cũ omnibus, & ſingulis redditibus, idem im
portant, vt ſ. apta ſunt comprehẽdere redditus fru
ctus ad locũ ſpectantes, item redditus etiam iuriũ
& incorporalium, vt colligitur ex no. per gl. in d. c.
generali, ergo in dubio ſunt potius intelligenda de
introitibus locorũ, hoc eſt prędiorũ, & poſſeſſionum
quam iuriũ, & incorporalium; eoq; magis, quia hic
in caſu expreſſa, & ſpecialis mentio de oĩbus iuribus
de per ſe facta fuit: igitur illa verba omnibus, & ſingu
lis introitibus debent intelligi de introitibus poſſeſſio
num. ¶ Vltimo confirmo prędicta ex mente teſtato
ris, qui ſub illis verbis generalibus, & prægnantibus
prælegati facti do. Maximiliano de terra Luzariæ cũ
oĩbus, & ſingulis introitibus voluit oĩno cõprehende
re ẽt poſſeſſiones extra caſtrum poſitas: qñ ſi hoc no
luiſſet, profectò dictas poſſeſſiones ab illis verbis gene
ralibus, & vniuerſalibus, & prægnãtibus expreſſè ex
cepiſſet, prout fecit ĩ prælegato facto do. Rodulpho
de caſtro Aſtiuerij, in quo ſimiliter ijſdẽ verbis ge
ralibus, & prægnãtibus vſus fuit, ſed nõ tàm gene
bus, neq; tã pręgnãtibus in effectu, dicendo videlicet
caſtrũ Aſtiuerij cũ roccha, & oĩbus ad defenſionẽ
ctæ rocchæ ſpectãtibus, Sulfarinũ cum omni iuriſdi
ctione, iuribus, ac introitib' ad dictũ caſtrũ Aſtiuerij
& Sulfarini ſpectãtibus, & pertinẽtibus: & ne ſub il
verbis generalibus ↄprehẽderentur poſſeſſiones p
dictorũ caſtrorũ, teſtator illas expreſsè, & ſpecialiter
excepit, vt ibi quantũ ſit reſpectu iuriſdictionis, ex
dẽdo poſſeſſionem dictorũ caſtrorũ: qđ cũ nõ fec
in prælegato de caſtro Luzariæ, inferť manifeſte
ſe teſtator voluerit ſub illis verbis magis genera
itaque pręgnantibus cõprehendi etiã poſſeſſio
cti caſtri Luzariæ: alioquin illas excepiſſet, ſicu
cto prælegato fecit, cũ per ſequẽtia in ſimili
tem

entur, ad declarentur præcedentia l.ſi ſeruus pluriũ
ff.de leg.j.l.q filiabus in j.reſpon.eo.tit. mens nã-
teſtatoris colligitur in ſimili ex alijs in eodẽ te-
ſtamento diſpoſitis, vt ibi, & optimus eſt textus in l.
ommis in fi.ff.de leg.3. & hæc vltima conſideratio
do.Maximiliano multum fauet.¶Sequendo itaque
hanc opinionem tanquam veriorem ſupereſt, ut cõ-
trarijs ſupra adductis reſpondeatur; & licet ex prædi
ctis clara poſſet colligi reſponſio ſpecialius tñ reſpõ-
dendo dico, ꝙ in noſtris terminis non fuit ſimplici-
ter prælegatũ caſtrum cũ pertinentijs, ſed cũ verbis
magis generalibus, magisq; ꝑgnantibus ut dictũ fuit
ſtat ex ſequentibus teſtatorẽ voluiſſe ſub illis ver-
prælegati cõprehendere ẽt poſſeſſiones caſtri Luza
ut declaraui. Præterea ſub illis verbis generalib⁹
ſtantibus, & pertinentibus, q̃ ſunt eiuſdem poten
cuius ſunt illa cum pertinentijs, comprehendi ẽt
debent dictæ poſſeſſiones, & ſic corporalia, cum is,
qui habuit poteſtatem hoc faciendi, uoluerit, & diſpo
ſuerit dictas poſſeſſiones pertinere ad caſtrum Luza
ac eſſe de pertinentijs eiuſdem, ut apparet ex in-
ſtrumento dictæ permutationis.¶Conſtat ẽt ex ꝓdi-
ctis reſponſum eſſe ſecundo fundamento, qa poſſeſ
ſiones, quãuis non dicantur eſſe pars caſtri, tñ dicũ-
tur de introitibus ipſius, tanquã illi adhærentibus, &
ad illud pertinentibus, ideoq; ꝑlegato dicti caſtri cõ
tinẽtur, ſicut ĩ caſu Bal.in d.c.j.in prin.de capit. q cur.
vend.¶Non obſtat tertiũ argumentũ, qa ĩ noſtris ter
7 minis omnes conſentiunt, † ꝙ quotieſcũque corpo-
ralia, ꝑdia, molendina, & huiuſmodi accedunt, ac
ſunt pertinentijs caſtri, vel ciuitatis veniant in cõ-
ceſſione fauorabili facta de ciuitate, ſeu caſtro, ſi fue-
rint expreſſa talia verba, ex quorũ generalitate com-
prehendi potuerunt, argumento eorũ, q̃ habentur ĩ
l. ciuitas, in d.l.nã qđ liquidè, in l.cui q̃.ff. de lega.
& plenè dixi ſupra ꝑ no.ꝑ Bal.in d.c.j. in prin.de ca-
pit.q cur.vendi.& ꝑ Inn.Abb.& alios in d.ca.cum ad
ſedẽ cũ ſimilibus allegat.¶Textui verò in d. l.ſi lega-
tum ff.de pecul.lega.& in l.fi.ff.de ſupell.lega. cũ ijs, q̃
notantur in l.vſufrctu.§.vſufructu.ff.de vſufruc. reſponde-
tur illa iura procedere, qñ eſſet factum legatum ſim-
pliciter de ipſo principali abſque aliquibus alijs ver-
bis generalibus aptis comprehendere acceſſorium,
vt peculiũ, vel ſuppellectilem, nam tunc in legato ſer
ui non continetur peculium, nec in legato domus,
vel fundi continetur inſtrumentum, neq; ſuppellex:
& ita eſt de mente Bal.in d.c.j.col.3.verſ. ſoluẽdo di-
cit &c. Et ex proximè dictis colligitur etiam reſpon-
ſio quarto, & vltimo fundamento, qa ibi dicta proce
dunt, quando per ſe fieret mentio de uno, hoc eſt de
eo, quod ut principale conſideratur, alioquin ſecus,
vt ſupra proximè dictum eſt, & habetur per Bald.ex-
preſſe in d.3.ac.in 2.col.¶ Secundam nunc dubita-
tionem aggredior, an grauamen iniunctum Illuſtriſſ.
do.Rodulpho de reſtituendo tantã ratã, & partẽ bo-
norũ ſibi ꝑlegatorũ, quantam poteſt capere ſumma
redituũ & introituũ perceptorũ ex beneficijs, & bo
nis eccleſiaſticis per eum obtentis, ualeat, & effectũ
ſortiri debeat: Et ꝓſuppoſito, ꝙ valeat, vtrũ poſſit rela
xare de alijs bonis hæreditarijs, nõ aũt de ꝑlegatis: &
an interim ante reſtitutionem do.Rodulphus tenea
tur dictos redditus bonorum eccleſiaſticorum do.
Maximiliano relaxare? Et primo aſpectu vr̃ dicendũ,
8 quod grauamen non teneat, & ꝓ ñ ſcripto habea-
tur, ita, n. ipſe do.Rodulphus poſſet retrahi à vita cõ
templatiua, hoc eſt à ſuſcipiendo habitum, ordinem-
que clericalem: ergo hoc onus ſub hac conditione,
iniunctum pro non ſcripto, & inualido, haberi dẽt.
§.ſed & hæc præſenti in auth.de ſanctiſ. epiſ. colla.9.
& tradunt ſcriben.in c.in præſentia de ꝓbatio.¶ Se-
cundo vr̃, ꝙ etiam in caſu, quo do. Rodulphus ad o-
nus reſtitutionis teneretur, ipſe poſſit de alijs bonis
9 reſtituere, † quia non refert, an quid ex æquipollenti
bus fiat l.gallus.§.& qd ſi tm̃ ff.de lib.& poſthu.l. fin.
C.de donat.q̃ ſub mod.cum ſimilibus ibi per gl. alle-
ga.nec de modo curandũ eſt dummodo ſequatur ef
fectus, ut ibi, & l.3.& ibi Bal.C.de inſtit.& ſubſtit. ſub
cond.fact.l.quoties.l.ſi qs nomen.ff.de hæred. inſtitu.
¶Tertio, vr̃ ꝙ ex quo teſtator pater dictorum fratrũ
grauauit eos, ut vſq; ad certã ætatem in communio-
ne omnium fructuum, atq; reddituũ ſtarent, ut in te-
ſtamẽto habetur, interim Rodulphus ipſe dictos red
ditus beneficiorũ, atq; bonorũ eccleſiaſticorũ com-
10 municare teneaſ, † qa teſtator poteſt hæredẽ ſuum
in re ipſius hæredis grauare, vt in l. vnum ex familia.
§.ſi rem tuã.ff.de leg.2.l.ſticho ff.de vſufru.lega.§. nõ
11 ſolũ cum vbiq; not.inſtit.de leg. Sed † redditus bene-
ficiorũ ſunt ipſius clerici beneficiati, vt in c.præſenti
per gl.de offi.ordi.in 6.hr̃ per Hoſtien.& alios in cap.
ſi quis ſanè de pecul.cleric.cũ alijs in d.c. ꝓſenti alle-
gatis; ergo teſtator potuit do.Rodulphum grauare,
vt eos communicare teneatur.¶At his non obſtan-
tibus, in quolibet ꝓdictorum contrarium eſſe uerius
puto: & primo, ꝙ do.Rodulphus potuerit ĩ bonis ſi-
bi ꝑlegatis grauari, vt ad illorũ reſtitutionẽ teneatur,
eueniente, & adimpleta ꝯditione illa, ſi ipſe benefi-
12 cia eccleſiaſtica obtinuerit, demonſtratur: † qa verba
illa, ſi & quatenus caſus dederit, ꝙ obtinuerit aliqua
beneficia &c. faciunt conditionẽ, nã dictio ſi, & di-
ctio quatenus iunctæ verbo futuri tẽporis dederit, &
verbo obtinuerit conditionem importãt, vt ꝑ Bar.
Imo.Paul.de Caſ.Sozi.& alios in l. j.ff. de condit. &
demon. ex quo enim teſtator ipſi do.Rodulpho præ
legauit, ſicque illum honorauit, potuit etiam eum
in bonis prælegatis totum, vel pro parte grauare. l.
ab eo.C.de fideicom.cum ſimil.& ſi filius fuerit, qui
honoratus fuit, grauari poteſt ſolũ in eo, qđ vltra le-
gitimam ſibi iure naturæ debitã habuit, ut in l. quo-
niam in prioribus.C.de inoffi-teſta.cũ ſimilibus.¶Se
13 cũdo, † id, qđ fuit legatũ, vel ꝑlegatum purè, aut ſub-
conditione poteſt adimi purè, item & ſub conditio-
ne, & in aliũ etiam ſub conditione transferri l.2. per
totam l.& l.ſi legatum, l.ꝙ ſi alij, & per totum. ff. de
adim.lega.& inſti.eod. Ergo ipſi teſtatori, q do. Ro-
dulpho poſſeſſiones quaſdam ꝑlegauit licitũ fuit il-
las ſub ꝯditione adimere, atq; in alium trãsferre: qni-
mo ſimpliciter, vel ſub conditione in alium transfe
rendo cenſetur à primo adimere, vt eſt tex.in l.tranſ-
latio cũ l.ſeq.ff.de adim.lega.¶Quòd aũt do. Rodul-
phus grauatus in caſu ꝓdicto reſtituere, nequeat re-
ſtituere de alijs bonis non ꝑlegatis, q̃ habuit ex inſti-
tutione vniuerſali, ſed bona ipſa ꝑlegata reſtituere,
do.Maximiliano debeat, prout grauatus fuit, clarè,
14 oſtenditur: † qa cũ do.Rodulphus particulariter fue
rit purè honoratus in certis bonis, & poſtea ſub con
ditione in illis grauatus, ſequitur, ꝙ eueniẽte ꝯditio-
ne ipſe actione ex teſtamento teneatur illa bona, &
nõ alia do.Maximiliano reſtituere, cuius, vel actio ex
diſpoſitione teſtatoris ad ea bona fuit acquiſita.l.cre
ditores cũ ſeq.& l.ꝯditionales cũ ſeq.ff. de verbo. ſi-
gnificat.iuncta l.2.cũ gl.in verb.actiones.C.cõia de le-
ga.cum ijs, q̃ habentur per Bar.& alios commun. in
l.j.ff.de leg.j.vbi pro rebus ſpecialiter legatis, aut per
fideicom.relictis datur actio perſonalis, vel in rem, ſe
cundum ꝙ ibi habetur: Ergo ꝓfatus do.Rodulphus
bona, in qbus fuit grauatus, tenetur do. Maximilia-
15 no reſtituere, & non alia, † qa inuito creditore aliud
pro alio ſolui non poteſt l.2.§.mutui, & ibi Barto.&
alij communiter ff.ſi cer.peta.l. penul. §.ſi dolia, &
ibi Bar.ff.de actio.empt.cum ſimilibus.¶ An autem
Illuſtriſſi-

Illuſtriſſimus do.Maximilianus poſſit petere partem
redditnū bonorū eccleſiaſticorū,& beneficiorū quæ
do.Rodulphus habuit,ꝓ illo tēpore, quo fratres ipſi
ex diſpoſitione teſtatoris in communione ſtare de-
bebant? Vr̄ q̄ppe dicēdū,ꝙ non: quoniā ex quo teſta-
tor mādauit ſimpliciter eius filios vſq; ad certā ętā-
tē ſtare in cōmunione,& redditus, fructuſq; bonorū
eis p̄legatorū cōmunicare debere, ſequitur,ꝙ ñ ſunt
communicādi fructus,& redditus bonorum benefi-
cialium,& eccleſiaſticorum, quia teſtator ſe expreſ-
sè ad bona tantum p̄legata reſtrinxit,ergo ad alia bo
na diuerſæ ſpeciei.& qualitatis extēdi nō debet,quia
16 †incluſio vnius eſt alterius excluſio Bal. & Alexan.
in l.1.C.de diuerſ.reſcript.l.3.in princip. cum gloſ.ff.
de ſeruitut.c.ad audientiam cum glo.de decimis.l.ſi
ſeruum.§.non dixit prætor ff.de acquir. hære.l.cum
prætor.ff.de iudi.l.naturalis.§.ſed ſi facio cum glo.in
17 uer.prēſtes.ff.de præſcript.uer.¶ Præterea,† quando
teſtator mandat filijs, vt ī communione permanere
ſimpliciter deberent, deinde bona inter ſe ęqualiter
diuidere in dubio debet hoc intelligi de bonis hęre-
ditatis,& nō de alijs,niſi expreſsè teſtator mandaue-
rit vniuerſaliter omnia bona, & redditus omnes in-
uicem debere diuidi,ſeu communicari,vt notab.vo
luit Bar.in l.cum pater. §.dulciſſimis.ff.de leg. 2. quē
cęteri ſequuntur: At in hoc caſu teſtator mandauit
dūtaxat introitus, fructuſq; bonorum prælegatorū
debere inter illos communicari,ergo &c.Adde, ꝙ
ex verbis Bart.ibi infertur,ſolum ea bona eſſe com-
municanda,& diuidenda,quę eo tempore extabant,
quo teſtator diſpoſuit:ſed in caſu noſtro do. Rodul-
phus tempore teſtamenti,ac etiam mortis patris nul
la habebat bona beneficialia,ſeu eccleſiaſtica, ex q̄-
bus tūc fructus percipere poſſet,ergo &c.¶ Non ob-
ſtāt adducta ſupra in cōtrarium, & in primis,ꝙ onus
reſtituendi bona pręlegata in caſu, quo do. Rodul-
phus bona beneficialia,& eccleſiaſtica obtineret, ha
beri debet pro non ſcripto, & inualido argumento
18 d.§.ſed & hęc præſenti:quia reſpondetur,† ꝙ ille tex.
procedit,vbicunque diſpoſitio, ſeu conditio adiecta
diſpoſitioni eſſet impeditiua matrimonij carnalis,
aut ſpiritualis,hoc eſt ingreſſus monaſterij,ſeu ſuſce-
ptionis ordinis clericalis,vt q̄a dictū fuiſſet,& ſi non
ingrediatur monaſteriū, aut effectus non fuerit cleri
cus,aut nuptias non ↄxerit, relinquo centū vel per
verba affirmatiua idē in effectu,& expreſsè importā
tia,puta dicēdo,ſi ingreſſus fuerit monaſterium, vel
effectus fuerit clericus aut nuptias ↄxerit, eū exhære-
do vel volo, ꝙ nihil de bonis meis ↄſequi poſſit, vt
colligitur ex illo tex.& hr̄ ꝑ docto.cōiter Abb. Ant.
& alios in c.in p̄ſentia de proba. circa intellectum d.
§.ſed & hæc p̄ſenti:facit l.deo nobis.C. de epiſcopis
& cleri.in §.hoc etiam cognitum,l.ſed ſi hoc §. fi.cū
l.ſeq.& ſeq.ff.de condit.& demonſtra.cum ſimil. Sed
onus in caſu noſtro adiectum principaliter directè,
aut immediatè non tendit ad impediendam vitā cō-
templatiuam,ſed potius ad prouidendum filijs,uide
licet do.Maximiliano d̄ bonis prophanis,& do. Ro
dulpho de bonis,& redditibus etiam eccleſiaſticis:
& conſequenter non vr̄ eadem ratio militare in ca-
ſu noſtro,quæ millitat in caſu d.§. ſed & hæc p̄ſenti
cuius diſpoſitio eſt multum exorbitans, & reſtringē
da,non autem extendenda,ut dicunt Decius, & alij
doct.poſt glo.fi.in d.c.in præſentia.¶ Secundò poteſt
reſponderi, ꝙ prouiſio d.§. ſed & hæc præſenti non
procedit quoties à clericatu ſeculari retraheretur ſe
cundū gl.in ver.clerici in d.§.ſed & hæc præſenti, &
Abb.in d.c.in p̄ſentia,quem plures ſequuntur: Huic
tamen intellectui Abbatis multi, & fortè magis cō-
muniter aduerſantur,ideò prima reſponſio melior,

videtur.Tertiò tex.in d.§.ſed & hæc præſenti loquē
qn̄ in diſpoſitione inter viuos ſeu cauſa mortis ..
ſet expreſſa ↄditio liberorū,aut nuptiarum, quæ ..
per ingreſſum monaſterij illa conditio hr̄ pro n̄ ..
pta,& inualida fauore monaſterij, & religionis ..
hic nō eſt caſus noſter,quia non fuit hic appoſita ..
ditio liberorū,ſiue nuptiarū,ſed alia penitus diuer..
de qua in teſtamento:ergo diſpoſitio illius tex.non ..
ad hunc caſum trahenda per ea,q̄ habentur ꝑ glo.&
docto.in d.c.in p̄ſentia,cū diſpoſitio d.§.ſed & hæc p̄-
ſenti interpretationē extenſiuā non recipiat.¶ Nō
obſtat ſ̄m fundamentū,quia ex p̄dictis colligitur ..
ſponſio,nā ex quo do. Rodulphus grauatus fuit ex-
preſsè,& ſpecialiter in bonis ſibi p̄legatis, ſequit, ꝙ
de alijs bonis non pōt cogi reſtitutionē facere, quia
aliud ꝓ alio inuito creditore ſolui non pōt, ut ..
fuit.¶ Quoad aliud dico,ꝙ fortè poſſet ꝓcedere, ..
teſtator grauaſſet filios,& hæredes ſuos, ut ..
ctus ēt,& redditus bonorum beneficialium,& ec..
ſiaſticorū cōmunicare deberent, vel qn̄ gen..
mandaſſet,ut communicarent,& diuiderent ..
omnes fructus,& redditus omnium,& quorumcu
que bonorū per ea,q̄ habentur per Bar.in d.l.cum pa
ter.§.dulciſſimis.At in noſtris terminis teſtator reſtri
gendo ſe ad certa bona,hoc eſt ad bona p̄legata gra-
uauit hæredes ſuos debere inter ſe cōmunicare red-
ditus,& fructus bonorum p̄legatorum;ergo do.Ro-
dulphus minimè tenebitur redditus ſuorum benefi-
ciorum do. Maximiliano communicare.¶ Venio
nunc ad tertiā principalē dubitationē,in qua q̄ritur,
19 † vtrum Illuſtriſſimus do.Maximillianus poſſit pete
re partē bonorū dotis maternę à dicto Illuſtriſſimo
do.Rodulpho,cui pater bona omnia materna p̄lega
uit:Et prima facie huic petitioni locus eſſe vr̄. quia ..
p̄iudiciū filiorum pater in ſuo teſtamento de bonis
maternis diſponere nō potuit,ſed ſolum de ſuis pro-
prijs,arg.l.j.ff.de teſtam.cū gl.in l.j.C.de ſacroſan.ec-
cle.vbi licitū eſt teſtari de bonis ſuis: Nō ob ..
diſpoſitione facta à teſtatore,in qua omnia bona ma
terna do.Rodulpho p̄legauit,ipſe do. Maximilianus
poterit ↄſequi,& petere partē ſuā bonorū mater-
rū,q̄ de iure cōi ſibi debetur,ut per totū.C.de bona
ter.iuncta.l.fin.§.ipſum aūt.C.de bonis,q̄ lib.& in l.
circa fi.C.de bon.mater.¶ Præterea qn̄ teſtator ſcie-
ter legauit rem alienam legatum ualet atq; hęres te-
netur illā à domino redimere, vel illius ęſtimationē
p̄ſtare.l.apud Iulianum.§.conſtat.ff.de leg.j.l.non du-
bium in fin.ff.de leg.3.ergo do.Maximilianus, cuius
res fuit legata,non tenetur illā relaxare,niſi voluerit
& ab eo fuerit redēpta.¶ Sed his nō repugnantibus,
contrarium eſt verius, ꝙ Illuſtriſſimus do. Maximi-
lianus partem bonorum maternorum do. Rodul-
20 pho cohæredi p̄legatorum cōſequi non poſſit; † quia
teſtator poteſt hæredem in re ſua grauare, illamque
nedum cohæredi, ſed etiam extraneo relinquere ..
abſq; eo,ꝙ ipſi hęredi aliquid ſpecialiter in recom-
ſationem detur,aut ſoluatur.§.non ſolū inſtitu.de ..
gat.l.unū ex familia.§.ſi rē tuā.ff.de leg.2.l.2.ff.de ..
fruc.legat.nec refert, an teſtator ſciuerit rem illam
fuiſſe hęredis,an ſuam eſſe putauerit,ut in dictis ..
bus, ſed in noſtris terminis teſtator ſciuit bona do.
Rodulpho p̄legata eſſe materna nō modo ipſius do.
Rodul phi, ſed etiam domini Maximiliani hęredis
inſtituti,ergo pręlegatum de dictis bonis in totum va
luit abſq; eo,ꝙ do. Maximilianus poſſit partem ali-
quā ex illis vendicare,aut cōſequi. Et ex his remanēt
ſoluta ea,q̄ ſunt ī ↄ̄rium adducta.¶ Quartā capio ..
ſitationem,an do. Rodulphus poſſit partem do..
maternarum, & legitimam ſibi debitam iure na..
in bonis patris detrahere ex pręlegatis ſibi factis ..

vero

ergo ex reliquis bonis, q̄ ex īſtitutione uniuerſali ha-
bet, & ipſum poſſe eligere, ex q̄bus bonis eas volue-
rit deducere magis vr̄, † q̄a in electione filij hęredis
inſtituti, & ꝑ fideicommiſſum grauati eſt detrahere
ſuā legitimā, ex quibus bonis ipſe voluerit, & ideo ē
in eius electione illam velle aut in bonis, aut in ęſti-
matione, ut voluit Paul. de Caſt. in l. cum ſcimus. §. re
pletionem poſt Guliel. đ Cun. C. de inoffi. teſtā. Bald.
in l. C. ad leg. falci. & in l. libertus, q̄ ſoluēdo. ff. đ bō.
lib. Cy. in auth. res q̄. C. communia de lega. Bartol.
plenè in l. Marcellus §. res, q̄. ff. ad trebel. facit,
not. Bal. in l. fi. in j. q. C. de edic. diui adri. toll. &
& cęteri in c. Raynutius extra de teſtā. & Barto.
in l. amplius. §. fi. ff. de leg. j. ¶ Sed non attentis p̄-
dictis, ꝑ uera intelligentia huius dubij conſideran-
dum eſt, † ꝙ aut filius inſtitutus hęres à patre vult eſſe
hęres patris, q̄a adiuit hęreditatē, & tunc legitimam
& alia bona ſimul habebit, & fruſtra eo caſu q̄ritur,
an legitimā, & trebellianicam detrahere poſſit ma
gis ex aliquibus bonis, quā ex alijs, cum omnia hęre-
ditatis iure habeat tanquā vnū patrimoniū, in quo
legitima, & omnia alia iure filij confuſa ſunt per
hęreditatis aditionem iuxta tex. cū ibi not. per gloſ.
in l. C. de hęred. act. & in l. ſi adulta. C. eod. tit.
ſi libeo. C. de neg. geſt. l. ſi vxor C. de bon. aucto. iud.
& l. licet. C. ad leg. falci. cum ſimi. Aut filius ante
q̄ hęreditatē adiuerit, vult acceptare, & retinere ſolū
legitimā ſuā bona ſibi debita in bonis, & hęredita-
tē patris ſtatim regulariter non poteſt: ex quo. n. fuit
hęres inſtitutus, debet aut totā hęreditatē acceptare
aut repudiare, vel ſe ab illa abſtinere, ut per Abb.
in c. Raynutius col. vlti. extra de teſtamen. Bart. & Alex.
& doc. communiter in l. quia poterat. ff ad trebel. & ī
l. gerit. col. 6. ff. de acq. hęre. & Bald. in l. unica col. 6.
verſ. quoad primā. C. q̄n non peten. par. & ibi Roma.
licet Bal. ibi verū eſſe dicit, quando filio non eſſet
datus ſubſtitutus vulgaris, cui hęreditas acquiri poſ-
ſet, ſi filius illā repudiaret: Idē eſſet, ſi haberet cohęre
dem, cui hęreditas repudiara poſſet accreſcere. Sed q̄c-
quid Bal. & ſequaces dixerint, quoad hęc vltima di-
cta, doc. communiter ꝯrium dicunt, ꝙ ſiue ſubſti-
tutum vulgariter, ſiue cohęredem filius habeat, is
poterit retinere ſuā legitimam, & patris hęreditatē
repudiare, niſi vltra cohęredem, vel ſubſtitutū vulga-
rem eſſet tot oneribus, & legatis grauatus purè, uel
ſub conditione, ꝙ vix ſibi legitima, aliaq́; bona ſua
materna remanerent, nam tunc his duobus concur-
rentibus poterit filius hęreditatem paternam repu-
diare, ſibi retenta legitima debita iure naturę, vt eſt
tex. in l. ſi libertus patrono, & ibi Bar. ſecūdū aliquas
lecturas. ff. de oper. liber. & hoc voluit Bar. in l. ꝓ hę-
rede in §. hęreditarios. ff. de acquir. hęre. per d. l. ſi li-
bertus: idē ipſemet voluit in d. l. gerit. col. 6. in fin. ibi-
que Alex. & Bar. Alex. & alij ꝯmuniter in d. l. q̄a pote
rat. Sed in caſu noſtro do. Rodulpho filio hæredi in-
ſtituto datus fuit vulgaris ſubſtitutus eius frater do.
Maximilianus, item fuit valdè grauatus, & oneratus,
legatis, & fideicommiſs. particularibus, utī teſtamē-
to continetur, ergo ſumus in caſu, quo retenta ſua legi
tima debita iure naturę, retentisq́; ꝓ parte ſua bonis
maternis potuit hęreditatē reliquā patris repudiare.
25 Ex quibus aūt bonis legitimā iure naturæ debitā
& bona materna deducere poſſit, dico, ꝙ ſi bona ma
terna ſeparatim extent in poſſeſſionibus, p̄dijs, domi
bus, & alijs bonis, ipſi pars illorū bonorū debebitur,
ſi vero non extent, ſed dos materna conſiſtat in quā-
titate, ſicq́; quātitas ſit reſtituēda, ipſe actione de do-
te vel hypothecaria poterit agere ad bona paterna,
q̄ voluerit, cū generaliter bona omnia patris fuerint
& ſint tacitè, vel expreſsè ꝓ reſtitutione dotis obliga
ta, vel hypothecata. l. vnica. C. de rei vxo. actio. cum
ſimil. l. aſſiduis. C. q̄ potio. in pig. habe. Pro legitima
aūt đbita iure naturæ filius poterit retinere bona hæ
reditatis paternæ arbitrio ſuo dummodo ciuili mo-
do eligat. Bal. in l. fi. ī j. q. C. de edic. diui Adri. toll. in l.
ſcimus. §. illud, & §. repletionē C. de inoffi. teſtam. &
ibi Paul. Caſtr. Bar. in l. Marcellus. §. res, q̄. ff. ad trebel.
per tex. in l. amplius. in fi. ff. de leg. j. Verū ex eo, ꝙ do.
24 Rodulpho multa bona fuerunt p̄legata, † q̄ ſui natu-
ra computanť in legitima iure naturæ debitā, ueluti
omnes doctores ꝯcludunt, Bar. Imo. Angel. Paul. de
Caſt. Alex. Bal. & alij in l. in quartā ff. ad l. falci. & in l.
filiū, quē. C. famil. herciſ. Alex. in conſ. 30. lib. 4. crede-
rē, ꝙ ipſe Rodulphus debebit ſuā legitimā detrahere
ex bonis ſibi p̄legatis: cū. n. p̄legata ſui natura in legi-
timā cōputenť, ut ſ. & l. q̄m. C. de inoffic. teſtam. ipſe
pater vr̄ uoluiſſe, vt de illis bonis, & non de alijs legi-
tima ſit detrahenda: q̄a in poteſtate patris eſt (citra ta
mē dolū) diſponere, ex q̄bus bonis, & rebus filio de-
beať legitima, vt volunt docto. Alex. Soz. & alij in d.
l. Marcellus. §. res, q̄, & in d. l. cū ſcimus. §. illud, & §. re
pletionē, & in l. iubemus. C. ad treb. Cū autem in ca-
ſu noſtro alius filius, hoc eſt do. Maximilianus fue-
rit hæres inſtitutus, non poterit do. Rodulphus legiti
mā ſuā petere in æſtimatione rerū, & ſic in quantita-
te, ſed ſolū in bonis hæreditatis, vt uoluit Bal. ī l. ſuus
quoque. ff. de hære. inſt. Et p̄dicta procedunt, quoties
do. Rodulphus hæreditatē patris nondū adiuiſſet, ne
que ſe ī illa immiſcuiſſet, nā tūc poſſet, hæreditate pa
tris repudiata, ſuam legitimā retinere in caſu ſ. poſi-
to, videlicet ſi ipſi datus fuit ſubſtitutus vulgaris, &
is fuit multis legatis, & fideicom. grauatus: At ſi iam
hæreditatē patris adiuiſſet, & ſe in illa immiſcuiſſet,
faciendo actus, q̄ citra nomē, & ius hæredis fieri ne-
queunt ad tradita per Bar. in d. l. pro hærede, & latius
in d. l. gerit, tunc ipſe amplius non poteſt velle bona
materna, & legitimā ſibi debitam retinere, & patris
hæreditatem repudiare, ut patet ex p̄dictis, & maxi-
mè ex ijs, quæ habentur per Alex. poſt Bar. in d. l. ge-
rit, & in d. l. q̄a poterat, ac etiam per Bar. in d. l. pro hæ
rede. §. hæreditarios. ff. de acquiren. hęre. Et ita reſi-
deo. ¶ Capio quintū dubiū, utrū dimidia totius ſalis
ab Illuſtriſſimis Marchionibus Mantuæ dari conſue
ti ꝓ bonis dotalibus olim Illuſtriſ. do. Barbaræ ſpe-
ctet ad dominū Rodulphū, an verò uniuerſum ſal, to
talisq́; eius diſtributio ad dominū Maximilianū per-
tineat pro vſu, & cōmodo ſubditorum Luzariæ: Ma
gisq́; vr̄, ꝙ dominus Rodulphus pro dimidia dictū
ſal exigendi, & ꝯſequendi ius habeat: cū. n. bona do-
talia dictę do. Barbaræ, eorumq́; redditus ex iure ſuc
ceſſionis pariter, atque æqualiter etiam ad dominū
Rodulphum ſpectent, propterea ꝙ ex dicta domina
Barbara quatuor filij orti fuerunt, videlicet Illuſtriſ-
ſimus dominus Federicus Marchio Mantuæ, domi
nus Rodulphus, & alij duo, q̄ in dictis bonis dotalib[9]
æqualiter ſucceſſerūt: ex domino autem Rodulpho
genitus fuit dominus Ioannes Franciſcus, qui poſt
dn̄m Rodulphū in his bonis dotalibus ſucceſſit; vlti-
mo loco ex ipſo domino Ioanne Franciſco nati sūt
domini Maximilianus, & Rodulphus iunior, q̄ ſimi-
liter ſucceſſerunt in illa parte dictorū bonorū dota-
liū, q̄ p̄fato domino Rodulpho antiquiori obuenit,
& in recompenſationem, & ſubrogationem dicto-
rū bonorū, ſeu illorū redditus Marchiones Mantuæ
ſoluti ſunt dare, & ſingulis annis aſſignare certā ſa-
lis quantitatē ſolitam diſtribui in ſalario dictæ terræ
Luzariæ ad vſum, & commodum ſubditorum dicti,
caſtri, vt in facto p̄ſupponitur, ergo ſequitur, quòd
etiam in dicto ſali dominus Rodulphus iunior dēt
illius partem iure ſucceſſionis habere, ſicut ius ſuc-
ceſſio-

çeſſionis habere, ſicut ius ſuccedendi ſibi competit
in dictis bonis dotalibus, quia ſubrogatum ſapit na-
turam eius, in cuius locum ſubrogatur.l.ſi eū.§. qui
25 iniuriarū.ff.ſi quis cautio. † & ſubrogatio cum om-
nibus ſuis iuribus, & qualitatibus intelligi debet, ar-
gu.not.in c.hi, qui per gl.fi.ibiq; Domin. de p̄ben. in
6.l.parabolani, & ibi Bal.C.de epiſcopis, & cler.l.ſed
& ſi manente.ff.de precar.Bar.in l.j.§.& poſt operis.ff.
de noui oper.nuncia.l.2.verſ.ſed & ſi iudex. ff. de iu-
di.Bal.in l.acceptā.C.de vſu.in 2.q.in l.ſi ꝯſtante. C.de
dona.ante nupt.& Imol.in conſi.11.ubi voluit, quòd
prorogatio, q̄ eſt ſpecies ſubrogationis, facta ſemper
cenſeatur cum iiſdem qualitatibus, conditionibus,
& pactis. Præterea de huiuſmodi ſale, vt s̄. ſolito con̄
cedi ex cā p̄dicta nulla ſpecialis eſt facta mentio in p̄-
legato facto do.Maximiliano, nec in aliquo alio, er-
go ius illud exigendi continetur ſub uniuerſali hęre
dum inſtitutione, in qua dicitur, ꝙ in alijs bonis per
teſtatorem diſpoſitis ipſe teſtator inſtituit ęqualiter
dictos ſuos filios: igitur pro dimidia, & æqualiter ad
iſtud ius ſalis exigendi admitti debent.l.j.l. pro hære
ditarijs.C.de hære.actio.¶ Prædictis tñ non obſtanti
bus, contrarium arbitror eſſe uerius, ꝙ ſal in totum
26 ad dñm Maximilianū ſpectet, p̄ſupponendo, † ꝙ ſala
rij appellatione in teſtamento domini Ioannis Fran
ciſci in p̄legato facto de caſtro Luzariæ continetur,
ius, ſeu iuriſdictio, ac poteſtas vendendi, & diſtribuē-
di ſal in loco: qđ ius dr̄ de regalibus, & de ſpectantib⁹
ad principē, ut eſt tex.in cap.j.& ibi And.de Iſer. quæ
ſint regal. Hoc eſt, qđ voluit teſtator, qñ dixit & cum
ſalario, hoc eſt cū iure, & poteſtate vēdendi, & diſtri-
buēdi ſal in dicto loco, eiuſq; territorio: qđ ius dr̄, &
qñq; ſalinę appellant̄, vt in l.j. in prin. ff. qđ cuiuſque
vniuer.nomi. quandoq; ſalinaria c.ſuper quibuſdam.
§.p̄terea extra de verbo.ſigni.cum.n. hæc ſint nomi-
na propria, ſæpe ponuntur ad placitum.C. de mutat.
nom.l.vnica: & conſequenter hoc nomen ſalarium,
ſalinæ, vel ſalinaria, dicitur eſſe nomen iuris, & loci,
ſicut de hoc nomine taberna dr̄, vt hr̄ in l. tabernæ,
& ibi Bar.ff.de fund.inſtru. veluti etiam dicitur de no
mine menſæ, & mercantiæ ad tradita per Bar.in l.cū
pater.§.menſæ.ff.de legat.2. Ex q̄bus infertur, ꝙ hæc
ſunt nomina vniuerſitatis, ſiue vniuerſalia, q̄ ſub ſe ꝯ-
tinent iura actiuè, & paſſiuè, reſque diuerſas, ad nota.
per gl.& docto.in d.§.menſæ.& ideò ſub ijs etiam res
alienæ, q̄ in tali vniuerſitate reperiuntur, comprehē-
duntur argumen.l.j.in fi.ff.de rei vend.¶ Hoc ſtante,
27 dico, † ꝙ cū teſtator legauerit caſtrū Luzariæ cū iu-
riſdictionibus, iuribus, ſalario, & alijs omnibus ītroi-
tibus ad ipſam terrā Luzariæ ſpectantibus, & perti-
nentibus, in dubio noluit legare locū tm̄, vbi ſal ven
ditur, ſed ius vendendi & diſtribuendi ſal, & ſic vni-
uerſitatem illam q̄ conſiſtit in emendo ſal, vt ita dixe
rim, ad groſſum, & vendendi ad minutum: qđ ius tan
quam ad ſolum principem pertinens nulli alij ibi cō
petit, nec cōpetere poteſt: ſicut dr̄ de menſa, taberna,
alijſq; huiuſmodi vniuerſalibus, quibus legatis dr̄ le
gatū illud ius vniuerſale, non aūt locus duntaxat d.l.
menſæ cū gl.& Io.de Imol.ibi, Paul.de Caſtr. & alij
poſt Bar. Nec refert, an ſal ſolitū ibi vendi fuerit alte-
rius, vel teſtatoris: ſed in caſu noſtro totum ſal ibi ſo
litū vendi erat teſtatoris, ad quem ius illud vniuerſi-
tatis ſpectabat: item ſal omne, quod ibi vendebatur,
vndecunque proueniret, erat teſtatoris, vt ſupra dictū
fuit, ergo prælegando ſalarium, atque vniuerſitatem
illam do.Maximiliano cenſetur legaſſe omne illud
ius, vniuerſale cum omni iure, & ſale, quod ibi uen-
di ſolitum erat, quia ſub ea vniuerſitate continetur.
28 ¶ Præterea † quando dubitatur, quid legato conti-
neatur, quidve legatario debeatur, ſumitur interpre-

tatio ex eo, quod teſtator facere ſolitus erat: nam ex
conſuetudine teſtatoris mens ipſius, quid legare vo-
luerit, colligitur.l.ſi ſeruus pluriū in fi.& ibi gl.& do-
cto.ff.de legat.j.l.nummis.ff.de leg.3.cū ſimilibus
not.per gl.& doc.facit l.ſi de interpretatione.ff.de le-
gibus. Sed teſtator legauit caſtrū Luxariæ cū ſalario,
& dubitat̄, quid ſub illo cōprehendatur; certè igitur de-
bemus dicere intelligendū eſſe de ſalario ſm conſue-
tudinem ipſius teſtatoris, vt ſub illo cōtineantur ea,
q̄ contineri ſolita erāt tempore ipſius teſtatoris, quo
tpe, & ante per plures annos cū in dicto ſalario,
de quo dubitatur, ſolitū eſſet vendi, & diſtribui ad
modū, & vſum ſubditorum, dictæ terræ, & territorij
ipſius igitur eodem modo ipſi do.Maximiliano præ-
legatum fuiſſe dicendum eſt.¶ Tertio conſidero, ꝙ
teſtator dixit cum ſalario, & cum omnibus alijs in-
troitibus ſpectantibus, & pertinentibus ad dictam ter-
rā; nam ex his verbis videntur legati etiam redditus,
& introitus ipſius ſalarij, & ſic vniuerſitas iurium, co-
modi, & incōmodi, aliorumq; omnium ſub illa vni-
uerſitate ꝯtentorū ex quibus redditus, & introitus
uenire poterāt, non aūt locus dūtaxat legatus vr̄, ut
ſupra dixi: q̄a dicēdo cū ſalario, & oībus alijs intro-
tibus vr̄ legaſſe omnes ēt ſalarij redditus, & introit⁹,
quos teſtator percipiebat, quiq; ad terrā Luzariæ p̄ti-
29 necāt: nam † p̄nomen alius alia aliud regulariter to-
talem ſimilitudinē denotat, ut eſt gl.in l.3.ibiq; Bald.
C.de ſeruis fug.& propriè implicat, ut dicamus, teſta-
torem voluiſſe legare introitus ſalarij pertinētes ad
ipſam terram & ad commodum, vſumq; ſubditorum
dictæ terræ arg.tex.in auth.q ſemel C.quo, & qñ iud.
c.vlti.& ibi Archid.de pactis in 6.cū alijs pluribus, q
allegari poſſent: introitus aūt ſalarij pertinentes di-
cuntur ſecundum conſuetudinem teſtatoris, quia
30 † id dr̄ pertinere, qđ ex conſuetudine pertinet Inno.
Abb.& alij in c.cū ad ſedem de reſtit.ſpol.cum ſimili-
bus, ergo do.Maximiliano dicuntur legati introitus
ſalarij, qui ex conſuetudine pertinebant.¶ Ex his
omnibus reſolui pn̄t ea, q̄ ſupra fuerunt in primum
adducta, & maximè id, qđ dicebatur de ſubrogatio-
ne, illud.n. procederet, qñ de ſalario nulla eſſet fa-
mentio in p̄legato facto do.Maximiliano; nam po-
to, ꝙ ſal illud fuerit ſubrogatū, tñ do. Ioannes Fran-
ciſcus de eo, prout ſibi viſum fuit diſponere potuit:
& p̄legando ſalariū cenſet̄ ēt legaſſe illud ſal, vel ius
ſalis illius vendēdi, & diſtribuendi, vt dictum fuit: eo-
demq; modo ſublatū dr̄ aliud argumentū, de quo s̄.
¶ Supereſt modo vltimum dubium, an ſtante p̄lega-
to facto de caſtro Luzariæ illuſtriſs. do. Maximilia-
no, ratione iuris primogenituræ, prout conceſſum
fuit ex priuilegio Imperatoris, omnes fructus, reddi-
tus, & introitus omnium bonorum feudalium, allo-
dialium, & hæreditatis debeant æqualiter diuidi inter
dictos filios do.Ioannis Franciſci, ſecūdum quod Im-
perator mandauit in d.ſuo priuilegio? & non recedē-
do à verbis priuilegijs, res clara videtur, quòd debeāt
æqualiter diuidi. ita enim concordia, & pax inter ip-
ſos fratres conſeruabitur iuxta l.cum pater §.eidem
ff.de leg.2.cum alijs, prout conſiderauit Imperator
æqualiter eſſe diuidendos redditus pro pace, & con-
cordia conſeruanda. Nec obſtat, ꝙ poſteà in priuile-
gio ſubiungant̄ illa verba, vel ſicuti melius videbitur
ipſi patri Ioanni Franciſco p̄ vtilitate, pace, & tranquil-
litate ipſorū filiorū ſuorū &c. Quia p̄ hæc verba non
dēt dici data poteſtas patri diuidendi inæqualiter, &
ꝙ vni poſſet dare plus, & alijs minus; ita.n. Imperator
ſtatim ſe correxiſſe diceretur contra l. non ad ea
de ꝯd.& demon. Præterea inæqualiter diuidendo
vni plus, alijq; minus de redditibus dando, proſ-
hoc melius non videretur eſſe pro conſeruatio-
pacis

ipſorum fratrũ: quia ſic diſcordię, & inuidię ĩ- ter ipſos orirent d.l.cũ pater §.euictis, & §.dulciſſimis . . . no.qđ eſſet expreſsè ↄ mentẽ Imperatoris: Er- . . . illa verba nõ pñt intelligi quoad ęqualitatem, & . . . equalitatẽ, ſed, ꝙ ſtante ęqualitate reddituũ, pater . . . in modo diuidẽdi obſeruare id.qđ melius ipſi, . . . ꝑ vtilitate, tranquillitate, & pace filiorũ ſuo- rum, . . . videlicet aſſignando partẽ redditus uni in certis . . . ſeu rebus diſtinctim, & alij in alijs rebus ſepa- ratis, dũmodo ęqualitas in redditibus diſtribuendis . . . ſi nãq; ambo ſuã dimidiã reddituũ cõiter ꝑ- . . . deberent ex iiſdẽ rebus, & ſic ſuper omnibus, . . . vtilitas, & pax inter eos non ſeruaretur, quia . . . qđ cõiter poſſidet, & cõmunio ſępe diſcor- . . . ſolet exercere, vt hr̃ in d.l.cũ pater.§. dulciſſimis . . . not. & hęc vera illorũ verborũ priuilegij inter . . . eſſe vr̃. ¶ Cęterũ his non aduerſantibus, cõ- . . . eſſe verius credo, ꝙ teſtator ipſe potuerit alteri . . . plus de redditibus relinquere, q̃ alteri, prout fe- . . . plegando dño Maximiliano q̃ domino Ro- . . . & expreſsè diſponendo, qa licet plus do. Ma . . . reliquerit, tñ voluit ꝙ do. Rodulphus ni- . . . petere, & exigere poſſit: illudq́; plus p̃lega- . . . Maximiliano, ꝓut ex ↄceſſione priuilegij Im- peratoris ſibi permiſsũ eſt ꝑ illa verba, vel ſicuti me- . . . ipſi patri &c. † Et quãuis ea importẽt ar- bitriũ boni viri, ut hr̃ in l.fideicõmiſſa. §. quanquam. ff. de leg. . . . de ↄſtit. quaſi circa fi. ꝑ Abb. & alios, . . . rectè arbitratus, ſi filio, cui minus re- . . . legitimã debitã iurę naturę ↄſeruauit, ſaluam- . . . cũ de iure pater ſolũ legitimã filio relin . . . & in reſiduo alium hæredẽ inſtituere . . . vltra legitimã ſuam grauare valeat. l. . . . oribus, iuncta auth. nouiſſ.ma. C. de inoffic. . . . ¶ Non obſtat, ꝙ in priuilegio mandatur . . . oẽs æqualiter eſſe diuidendos, qa poſtea in- . . . reſeruať arbitriũ, & poteſtas aliter faciẽdi, . . . melius videbiť; & † in dubio pater ſemper p̃ſu . . . optimũ ↄſiliũ pro filijs cœpiſſe. l. nec in ea ĩ fi. . . . adult. Alex. in ↄſ. 140. lib. 2. col. 3. Itẽ an ſit melius . . . vr̃ ex diſpoſitione dicti priuilegij ſtandũ eſſe . . . ipſius patris, & hoc eſt, qđ videnť inferre ver . . . dicti priuilegij: cuius clarã intelligentiam, mentẽ- . . . verã Imperatoris, vt habeamus ↄſiderandũ ẽ, ꝙ . . . ceps q illud priuilegiũ conceſſit, prudens conſi- . . . capiens voluit prouidere in omnibus caſibus, . . . poſſent euenire, primo in caſu, in quo ꝑ patrẽ inter . . . non fuiſſet ꝓuiſum, vt qa nõ fecerit teſtamẽtũ, . . . aliquã aliam diſpoſitionẽ, vel ſi fecerit, non proui . . . ſuper diuiſione reddituũ, nam tunc Imperator . . . caſu non ꝓuiſo ab homine, hoc eſt à patre inter fi- . . . voluit æqualiter redditus eſſe diuidendos in ca- . . . qñ locus eſſet diuiſioni in capita, uel æqualiter ĩ ſtirpes, qñ eſſet facienda diuiſio in ſtirpes: & hoc eſt, . . . voluit Imperator dicere vſq; ad illũ verſi. vel ſicu- . . . In illo aũt verſ. vel ſicuti & c. ſtatuit, ꝙ ipſe pa- . . . poſſit ꝓuidere inter filios, ꝓut melius ſibi videbiť, . . . ipſi melius videbiť ꝑ vtilitate, ↄcordia, & trãquil . . . filiorũ, ꝙ diuiſio fiat æqualiter, tunc poterit æ- . . . diuidere, ſin aũt inæqualis diuiſio melior ui . . . poterit & inæqualiter diuidere: & hoc ĩ effectu . . . dicere Imperator, ↄcordando ſe cũ diſpoſitio . . . ↄmunis, ſcd̃m qđ licitũ eſt patri diſponenti, & . . . relinquere vni filio plus, & alij minus, dummo . . . inſtitutionis legitimã naturæ debitã eis relin . . . aliud quoque capitulum in authent. vt cum . . . appella. cogno. & not. in d. authen. nouiſſima. C. de inofficioſo teſtamen. Patre vero non proui- dente, nec teſtamentum faciente, fiet inter filios æqualis diuiſio, vt eſt iuris notiſſimi. Et ex his ſu- blata ſunt ea, quæ pro parte contraria conſidera- bantur. Laus Deo.

SVMMARIVM.

1 *Pater filium, & uxorem etiam indotatam, eiusq́; liberos alere tenetur, & cogi poteſt.*
2 *Alimẽta præterita filius à patre nõ petit, quãdo ſe aliũde aluit.*
3 *Fructus percepti a patre ex dote uxoris filij, ad quem poſt eius mortem ſpectent, & nu. 20.*
Quid ſi filius ſeorſum à patre habitaret, & patre dotem retineret. nu. 16.
4 *Matrimonij onera, mortuo patre, uel ſocero, maritũ ſequuntur.*
5 *Dos filij in pecunia conſiſtens hodie quoad uſumfructuum tantũ patri acquiritur, & quicquid ex hoc uſufructu acquiritur, ad hæredes æqualiter ſpectat, quod declaratur nu. 22.*
6 *Dotis uſuras, & alimenta filius, qui per multum tempus nõ petijt, remiſiſſe, & donaſſe cenſetur, maximè inter patrem & filium, Contra nu. 23.*
7 *Dos penes illum ſtare debet, qui matrimonij onera ſubſtinet.*
Matrimonij onera is ſubſtinet, qui dotem habet.
8 *Filius, qui uiuente patre duxit uxorem, cum primum ſiue uiuente, ſiue mortuo patre matrimonij onere ſubſtinere cœpit, dotes, earumq́; fructus habere, & penes ſe retinere debet.*
9 *Dotis fructus, & redditus propter tria quis lucratur, ſuosq́; facit.*
10 *Dotem qui præſtare debet ſubſtinenti onera matrimonij, infra biennium in mora abſque interpellatione conſtituitur, & ad uſuras, & intereſſe tenetur.*
11 *Vxore ſeorſum à uiro habitante culpa uel uoluntate uiri, maritus illi alimenta etiam præterita, & uſuras, fructusq́; dotis præſtare tenetur.*
12 *Idem in patre, qui dotem uxoris filij recepit, ſi filius abſque culpa ſua ſeorſum à patre habitaret.*
13 *Patris, uel ſoceri bona ſunt tacitè obligata pro alimẽtis, quæ debentur filio pro uxore, & liberis ſuis ex dote ab ipſo patre recepta.*
14 *Dotem pater filio abſque culpa ſua, & cum iuſta cauſa ſeorſum habitanti, & matrimonij onera ſubſtinenti reſtituit, alioquin ad alimenta dotis tenetur, & quomodo hæc alimenta taxent.*
15 *Alimentis alicui legatis, ſi, & donec cum hærede habitauerit, ſi ex iuſta cauſa non habitet, illi alimenta futura, & præterita debentur.*
17 *Filius habitans ſimul cum patre illiusq; permiſſu dotem uxori ſuæ retinens quicquid acquirit ex fructibus illius, fratribus nõ communicat.*
18 *Alimenta debita præterita quando pręſtanda ſint, & quando non.*
19 *In aduentitijs, in quibus patri uſusfructus non acquiritur, filio, aduerſus patrem actio competit.*
20 *L. fundus, qui dotis ff. famil. hercis. declaratur.*
21 *Fructus perceptos bona fide, & iuſto titulo quis ſuos facit, & tantum ad illorum reſtitutionem teneri poteſt.*
23 *Alimenta ſeu uſuræ dotis quomodo tacitè remiſſæ cenſeantur.*
24 *Vſuræ dotis ſunt fauorabiles à iure canonico permiſſæ, neq; ita facile tolluntur, ſicut aliæ, quæ ſunt odioſæ.*
25 *L. uir uſuras ff. de uſuris declaratur.*

EPITOME.

FILIVS, qui ſeorſum à patre de eius conſenſu habitauit cum vxore, quam de cõſenſu patris duxit, ipſeq; pater dotem habuit, & recipit, ſi abſtineat, ſe ab hæreditate paterna, & ab ijs, quæ in teſtamento paterno ſibi relicta fuerunt, poteſt ab alijs hæredibus patris petere, & conſequi fructus, & redditibus, ſeu alimenta dotis vxoris ſuæ pro illo tempore, quo ſeorſum à patre habitauit.

Et ſi qd de acquiſitis ꝑ ipsũ filiũ ꝓ patre, aut ĩ reb9. pr̃is expẽderit, rectè ab alijs hr̃edib9 petit, & ↄſequiť.

Et bona materna a patre alienata rectè pro parte ſua euincit.

CA-